

УДК 070:004.738.5:316.77

ІНФОРМАЦІЙНІ МАНІПУЛЯЦІЇ ЩОДО ПОЛЬСЬКИХ УРЯДОВЦІВ І ПОЛІТИКІВ В УКРАЇНСЬКОМУ ТЕЛЕГРАМ-ПРОСТОРІ

Ірина Мудра

Національний університет «Львівська політехніка»,

вул. С. Бандери, 12, 79013, Львів, Україна

e-mail: iryna.m.mudra@lpnu.ua

<https://orcid.org/0000-0002-8410-5437>

Telegram-канали є одними з найпопулярніших джерел інформації для українців. В месенджері є велика кількість різноманітних телеграм-каналів, частину з яких створили офіційні масмедіа, частину – самі користувачі, а є анонімні, які мають велику кількість підписників, часто їхня кількість перевищує читачів офіційних масмедіа в Телеграм. Такі канали публікують новинний контент для українців, який може містити маніпуляції та дезінформацію. Такий контент формує громадську думку. Польща є сусідньою дружньою до України державою, стратегічним партнером, тому формування негативної громадської думки про польських урядовців та політиків може негативно позначитися на співпраці двох країн.

Тема маніпуляції щодо польських урядовців і політиків є актуальною і малодослідженою. Вперше проаналізовано і доведено, що маніпулятивний контент стосовно польських політиків трапляється саме в українських анонімних Телеграм-каналах. Дослідження також розкриває роль телеграм-сегменту як важливого інструменту формування суспільних уявлень про Польщу в українському медіасередовищі, що раніше не було предметом спеціального наукового аналізу.

Ключові слова: дезінформація, маніпуляція, медіаграмотність, Телеграм, польські урядовці, польські політики, Польща, анонімні канали.

1. Вступ

В Україні телеграм-канали - це найпопулярніше і часто основне джерело інформації¹. Месенджером Телеграм користується понад 14 мільйонів українців². У месен-

¹ Денисяка, О. (2025), “Українці найменше довіряють телемарафону, а найбільше – Telegram-каналам. Результати опитування”, *Громадське*, Режим доступу: <https://hromadske.ua/suspilstvo/250603-sered-usikh-dzerel-informatsiy-ukrayintsi-na-yemenshe-doviraiut-telemarafonu-opytuvannia> (дата звернення 21.12.2025)

² Семенюта, І. (2025), “Ютуб і телеграм є лідерами за рівнем охоплення української аудиторії, – дослідження Newage”, *Detector Media*. Режим доступу: <https://detector.media/infospace/article/244602/2025-10-02-yutub-i-telegram-ie-lideramy-za-rivnem-okhoplennya-ukrainskoi-audytorii-doslidzhennya-newage/> (дата звернення 14.12.2025)

джері є велика кількість різноманітних телеграм-каналів, частину з яких створили офіційні масмедіа, частину – самі користувачі, а є анонімні, які мають велику кількість підписників, часто їхня кількість перевищує кількість читачів офіційних масмедіа в Телеграм. Значне поширення телеграм-каналів серед користувачів зумовлене передусім простотою доступу до інформації та можливістю оперативно отримати новини у режимі реального часу через мобільні пристрої. Результати соціологічного дослідження засвідчують, що для 40,8% опитаних цінність телеграм-каналів як джерела інформації полягає в зручності користування; 39% респондентів відзначають оперативність повідомлень про ракетні та дроніві атаки, а 37,6% – вказують на швидкість поширення новин. Окрім того, 23,5% учасників опитування вказали, що звертаються до телеграм-каналів через публікацію інформації, яку не надають традиційні медіа³. Анонімні телеграм-канали публікують новинний контент для українців. Опублікований контент – різноматимичний, він стосується важливих подій і відомих українських та закордонних політиків. Анонімні телеграм-канали формують громадську думку і впливають на ставлення українців до певних подій та осіб. Україна під час повномасштабного вторгнення відчула підтримку від багатьох країн. Одними з перших допомагали сусіди, зокрема Польща, один з найбільших стратегічних партнерів України. Громадяни Польщі приймали українських біженців, донатили на ЗСУ, збирали кошти на байрактари. Важливо, аби українці отримували об'єктивну та не викривлену інформацію про сусідів. Необ'єктивне та викривлене висвітлення фактів чи інформації про польських політиків та урядовців може негативно позначитися на підтримці нашої держави.

2. Постановка завдання та методи дослідження

Наша *мета* з'ясувати, чи публікують популярні анонімні українські телеграм-канали маніпулятивний контент про польських урядовців і політиків. По-ставлена мета передбачає виконання наступних *завдань*: розглянути поняття «інформаційні маніпуляції»; скласти список для дослідження популярних анонімних телеграм-каналів; дослідити, як вони подають інформацію щодо польських політиків у 2025 році і чи не містить вона маніпуляції.

Методологія. Під час дослідження було використано загальнонаукові методи: узагальнення, синтез, аналіз, порівняння, абстрагування, які дали можливість дослідити наявність маніпулятивного контенту щодо польських посадовців в популярних українських телеграм-каналах. Перший етап дослідження передбачав формування списку інформаційних популярних телеграм-каналів, де кількість підписників була понад 400 тисяч. Пошук таких каналів здійснювався через ресурс telemetr.me. В процесі обробки інформації, було сформовано такий список для дослідження: «ЗеРада» (440 799), «Всевидающее ОКО: Україна» (1 155 435), «Реальна Війна | Україна | Новини» (1 534 973). А також додатково було проаналізовано контент каналу «Анатолій Шарий» (1 474 557). Адже цей канал є прикладом персоніфікованого джерела маніпулятивного контенту. Наступний етап дослідження стосувався вже безпосереднього пошуку контенту за 2025 рік на телеграм-каналах за допомогою інструменту вбудованого пошуку за ключовими словами «польський», «поляк», «польська», «Польща», «польські». Отримані внаслідок пошуку пости були проаналізовані, з них вибрано ті,

³ Український інститут медіа та комунікацій (2023), *Як функціонують та завойовують аудиторію неінституціоналізовані новинні Telegram-канали українського сегменту (Аналітичний звіт)*.

які стосувалися польських політиків та урядовців. Третій етап дослідження вже стосувався аналізу саме цих вибраних постів, вони перевірялися на предмет маніпуляції.

Історіографія. Темами маніпуляцій і дезінформації в Телеграмі займаються багато українських і закордонних дослідників. Виокремимо кілька основних напрямів. Один із найпоширеніших – дослідження, присвячені Телеграму та методам виявлення маніпуляцій (А. Третьяков, С. Д’Антоніо-Мацейрас, А. Мартін). Другий напрям – аналіз контенту популярних телеграм-каналів і розгляд їх як інструменту інформаційної війни (Н. Баловсяк, А. Баздирев, О. Чуранова). Третій – дослідження телеграм-каналів у контексті маніпуляцій; до нього належать праці Т. Голоти, Ю. Воробець, В. Гулай, А. Зарви. Варто виокремити також дослідження, що стосуються методів поширення контенту мас-медіа в цьому месенджері (І. Кушнір, С. Адамчук, М. Бутиріна, А. Досенко та інші). Інформаційні маніпуляції в медіапросторі вивчали такі вчені, як Г. Кучик, А. Недипіч, К. Махаринський, О. Самчинська, В. Фурашев та інші. Найновішими є дослідження, присвячені аналізу контенту в контексті російсько-української війни в Телеграмі (О. Третьяков, А. Баздирев та інші). Опубліковані результати досліджень засвідчують, що Телеграм відіграє ключову роль у поширенні як офіційної інформації, так і дезінформаційних наративів. Водночас не виявлено досліджень, які б стосувалися маніпуляцій щодо польських політичних діячів та урядовців в українських телеграм-каналах.

3. Результати дослідження

Телеграм є найпопулярнішим месенджером серед українців. З нього отримують інформацію та новини 60% громадян⁴. Цей месенджер є головним джерелом інформації для 51% аудиторії⁵. Месенджер має велику кількість анонімних популярних телеграм-каналів. Ця платформа потенційна для поширення дезінформації⁶ (як інструменту маніпуляції), адже там практично відсутня модерація і є можливість створювати анонімні канали, які контролювати дуже складно. Однією з важливих особливостей Телеграм є його аудиторія, яка має певну специфіку. Із появою каналів у Телеграм стали залучати специфічну аудиторію споживачів медіаконтенту, яка переважно зосереджується на постійному споживанні інформації в доступній і стислій формі. Цей спосіб отримання інформації особливо актуальний серед молоді⁷.

Анонімні канали дедалі частіше замінюють традиційні медіа як основне джерело інформації⁸. Телеграм-канали часто працюють без редакційних політик, вони не завжди перевіряють достовірність контенту, який поширюють, чи його джерело.

⁴ Барсукова, О. (2025), “Скільки українців користуються ШІ, читають новини у Telegram чи не мають інтернету? Опитування”, *Українська правда*. Режим доступу: <https://life.pravda.com.ua/society/de-ukrajinci-chitayut-novini-i-chi-viryat-feykam-doslidzhennya-307931/> (дата звернення 18.12.2025)

⁵ “Опитування: Telegram – головне джерело інформації для 51% українців” (2025), *IMI*, Режим доступу: <https://imi.org.ua/news/opytuvannya-telegram-golovne-dzherelo-informatsiyi-dlya-51-ukrayintsiv> (дата звернення 21.12.2025)

⁶ Голота, Т. (2024), “Мовний вимір маніпуляції інформацією в українських Telegram-каналах”, *Мовні і концептуальні картини світу*, № 2 (76), 161-181.

⁷ Гулай, В., Воробець, Ю. (2020), “Telegram-канали як інструмент маніпулятивного впливу на формування громадської думки (на прикладі України та Росії)”, *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*, № 2 (406), с. 66-73.

⁸ Balovsiak, N. (2025), “Anonymous and official Telegram channels in Ukraine: Analysis of popularity during the hybrid war”, *Current Issues of Mass Communication*, № 37, 30–42.

Особливу небезпеку становлять Телеграм-канали, що мімікують під українські канали та просувають фейкові й маніпулятивні повідомлення для нашої аудиторії⁹.

Маніпулятивною інформацією прийнято вважати таку, що спрямована на вплив, оману, управління іншими, зокрема за допомогою психологічних прийомів¹⁰.

Маніпуляція є цілеспрямованим психологічним впливом на свідомість аудиторії. Психологічний вплив – це цілеспрямований процес, який полягає у «проникненні» у психіку особи (або групи осіб) з метою зміни індивідуальних або групових психічних явищ, як-от думки, відносини, погляди, установки тощо. Основні ознаки такого процесу: а) цілеспрямованість; б) «проникнення» у психіку особи або групи осіб; в) використання психологічних прийомів; г) мета – зміна психічних явищ, як індивідуальних, так і групових¹¹.

Інформаційний вплив визначають як організоване цілеспрямоване застосування спеціальних інформаційних засобів і технологій для внесення змін у свідомість населення (корекція поведінки) та (або) інформаційно-технічну інфраструктуру об'єкта¹².

Основні види маніпулятивної інформації включають дезінформацію, малінформацію, місінформацію, фейки, пропаганду, ПІСО та джінсу¹³. Маніпуляції в медіа часто пов'язані з поширенням дезінформації, перекручуванням фактів або використанням оманливих прийомів для створення сенсацій¹⁴. До маніпулятивного впливу також віднесемо суб'єктивні коментарі та цитати вирвані з контексту. Варто зазначити, що маніпулятивний контент поширюють спеціально або несвідомо. Метою поширення такої інформації є завдання психологічного удару, переконання реципієнта у чомусь, спонукання до різних дій тощо¹⁵.

Специфіка маніпулювання інформацією полягає в тому, що правда подається не комплексно, а частково і однобоко, із замовчуванням всіх «незручних» фактів. Маніпуляції створюють у свідомості реципієнта заангажовані висновки на основі правдивої інформації, щоправда, неповної – з акцентом на потрібних для сприйняття елементах. Таким чином, переслідуючи власну мету, з безлічі інтерпретацій фактажу маніпулятор підводить свою жертву тільки до однієї, вигідною йому самому¹⁶.

⁹ Бутиріна, М., Темченко, Л. (2023), “Телеграм як середовище просування російських дезінформаційних наративів: канали, методи, фрейми”, *Communications and communicative technologies*, Вип. 23, с. 71-79. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ctech_2023_23_11 (дата звернення 21.12.2025).

¹⁰ Кузьменкова, К. (2025), “Феномен «дезінформація» як об'єкт наукових досліджень вітчизняних та зарубіжних вчених”, *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*, Том 36 (75), № 1, 2025, с. 100-105.

¹¹ *Словник психологічних термінів*, Режим доступу: <https://nuph.edu.ua/slovník-psihologichnih-terminiv/> (дата звернення 15.12.2025).

¹² Остроухов, В., Петрик, В. (2008), “До проблеми забезпечення інформаційної безпеки України”, *Політичний менеджмент*, 2008, № 4, с. 135-141.

¹³ Шевченко, В. (2025), “Різновиди маніпуляцій в онлайн-медіа і соцмережах”, *Образ*, № 1 (47), 2025, с. 6-18.

¹⁴ Гришин, М. (2023), “Маніпулювання інформацією: теоретичні аспекти наукового дискурсу”, *Інтегровані комунікації*, № 2 (16), с. 38-43.

¹⁵ Голота, Т. (2024), “Мовний вимір маніпуляції інформацією в українських Telegram-каналах”, *Мовні і концептуальні картини світу*, № 2 (76), 161-181.

¹⁶ *Manipulating Democracy: Democratic Theory, Political Psychology, and Mass Media* (2011), ed. by W. Le Cheminant, J.M. Parrish, Routledge, New York, 258 p.

Дезінформація є одним з інструментів маніпуляції. Дезінформація – це метод інформування або психологічного впливу на особу (або групу осіб), наділену повноваженнями щодо прийняття рішень, на основі спеціально модифікованої інформації у такий спосіб, щоб сформувати у неї хибну думку про подію, факт чи явище (тобто маніпулювання фактами) з метою спонукання її до прийняття певного рішення (вчинення або невчинення певної дії) на користь суб'єкта, на якого здійснюється вплив¹⁷.

У межах цього дослідження фейкові новини розглядаються як один із різновидів дезінформаційних практик. Вони полягають у цілеспрямованому поширенні в соціальних медіа та соціальних мережах емоційно забарвленої неправдивої або спотвореної інформації, що формує викривлене уявлення про реальність у наперед окресленої аудиторії. Фейкові новини – це дезінформація, яка поширюється під виглядом новин, або неправдиві новини, поширені джерелами/лідерами громадської думки та іншими особами, і повторно поширюються в медіа¹⁸.

Отож, на предмет маніпуляції щодо польських урядовців та політиків було відібрано контент 4-ох телеграм-каналів: «ЗеРада» (440 799), «Всевидающее ОКО: Україна» (1 155 435), «Реальна Війна | Україна | Новини» (1 534 973) та «Анатолій Шарий» (1 474 557).

Таблиця 1. Коротка характеристика обраних для дослідження телеграм-каналів

Назва каналу	Кількість підписників	Рік створення	Опис і контент
Всевидающее ОКО: Україна	1 154 527	Невідомо (перша згадка про канал у 2020 році)	Анонімний канал, де публікують новини, інсайди, неперевірену інформацію. ІМІ характеризує його як канал абстрактний, псевдо та сумнівний.
ЗеРада	434 879	Невідомо (перша згадка про канал у 2020 році)	Анонімний телеграм-канал, який поширює інформацію про новини, часто публікує неперевірену інформацію. Дописи часто супроводжуються коментарем автора каналу. На каналі є дописи, які демонструють зневагу до української влади та наших закордонних партнерів.
Анатолій Шарий	1 489 598	2019	Анатолій Шарій – проросійський блогер, підозрюваний у державній зраді. Заперечував російську агресію, критикує українську владу ¹⁹ . На каналі є багато дописів, які демонструють зневагу до української влади, українців та європейських партнерів.

¹⁷ Там само.

¹⁸ Кузьменкова, К. (2025), “Феномен «дезінформація» як об'єкт наукових досліджень вітчизняних та зарубіжних вчених”, *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*, Том 36 (75), № 1, 2025, с. 100-105.

¹⁹ Чуранова, О. (2025), “Розпізнавання дезінформації в Telegram: аналіз ознак та механізмів поширення”, *Образ*, 2025, Вип. 2 (48), с. 75–80.

Реальна Війна Україна Новини	1 534 973	Невідомо (перша згадка про канал у 2023 році)	Анонімний телеграм-канал, де публікують новини України, новини на тему війн та закордонні новини.
---	-----------	--	---

На каналі Анатолія Шарія за 2025 рік було виявлено 39 дописів за ключовими словами. З них для дослідження було відібрано 22, які стосувалися польських політиків та урядовців. Серед цих дописів не було фейків, але була маніпулятивна подача інформації. Особливість дописів на цьому каналі полягає в тому, що вони часто супроводжуються маніпулятивними суб'єктивними коментарями, часто зневажливими (у залі суду зібралися бездельніки, київські терористи тощо). У дописах, які стосуються польських урядовців та політиків також є зневажливі коментарі та насмішки: «Польська влада вже чисто клоуни, при чому на них мало хто звертає увагу, а вони заявляють і заявляють» (про заяви щодо диверсії на польській залізниці); «Гнити це бідніше і маргіналізуюче об'єднання почало з Німеччини. Це просто метастази» (це коментар автора каналу на наведені слова Р. Сікорського, який відповів П. Сіярто, про те, що пишається рішенням польського суду щодо підозрюваного українця у підриві Північного потоку-2); «Німеччина опущена. Євросоюз – місце законності» (це коментар на те, що польський суд відпустив підозрюваного у підриві Північного потоку-2); «Повірили в себе» (про затримання підозрюваного у підриві Північного потоку-2); «Він точно про збиття дронів говорить?» (коментар на виступ Д. Туска у сеймі); «ЕС стрімко перетворюється в помийку» (коментар на слова Т. Семоняк про те, що не будуть поспішати видавати підозрюваного українця); «В будинок попала ракета. Но ми ніколи не здаємося» (коментар до наведених слів Д. Туска, про те, що вина за пошкодження будинку в Польщі лежить на Росії).

У досліджених дописах найчастіше згадують К. Навроцького, Д. Туска, Р. Сікорського та А. Дуду. Пости, до яких додані глузливі та зневажливі коментарі, мають маніпулятивний характер і показують польських урядовців та політиків у принизливому світлі, виставляючи їх клоунами. Автор телеграм-каналу насміхається над зустрічю А. Дуди з Д. Трампом.

На каналі «ЗеЗрада» за ключовими словами було виявлено 34 дописи, з яких для аналізу відібрано 17. У проаналізованих публікаціях також є насмішки з польських політиків та чиновників. Частина таких постів з цитатами супроводжуються коментарями автора каналу, однак вони спрямовані на критику та насмішки щодо української влади та політиків, а не польських. Але все ж було виявлено і кілька таких, що мають маніпулятивний характер і щодо польських політиків та урядовців. Наприклад, «Дякую за подарунок. Польсько-Українське братство – найпотужніше братство. Українці з Польщі і так масово втікають на фоні військової істерії, а тут ще і такі заяви» (коментар до слів экс-прем'єра Польщі Л. Міллера про «зброю», яку вони хочуть подарувати українцям); «Поляки все розуміють. Вони не проти використання таких ситуацій у своїх цілях, але втягнути себе у війну не дадуть» (коментар на слова Р. Сікорського про те, що польські військові не поїдуть в Україну навчатися збивати дрони, а будуть це робити на території своєї країни); «Який історично підкований хлопець» (коментар стосується відео С. Ментцена, де він говорить, що люди С. Бандери вбили понад 100 тис поляків); «Технологічно відморозились «братушки» Зеленського. Це вони не гарантії безпеки відмовилися дати! Це вони просто привід

для розпропаганди давати не хочуть» (коментар на слова Р. Сікорського, що в Україну не будуть відправляти польські війська); «Політики країн колишнього східного блоку дедалі більше епатажно «люблять» Євросоюз, розуміючи, що це приносить політичні дивіденди» (коментар до відео, де кандидат у президенти Польщі Г. Браун витер ноги об прапор ЄС).

Також трапляються дописи, в яких наводяться цитати польських політиків та урядовців, і додається коментар, адресований українській владі. Наприклад, Д. Туск висловився про те, що В. Орбан відвідав В. Путіна, а К. Навроцький відвідує В. Орбана. А коментар стосувався того, що для В. Зеленського найближчі дні будуть критично важливі, і його влада тримається на В. Малюку. Чи, наприклад, подано слова Д. Туска про те, що є позитивні зміни щодо ексгумації тіл Волинської трагедії, а коментар стосується того, що українська влада прогнулася під поляками.

Також виявили цитати, наведені без відео, скріну чи посилання на джерело. Наприклад, цитата, де К. Навроцький ніби говорить, що «ми знаємо, що в Україні, навіть у системі державної освіти, символіка С. Бандери не описується відповідно до історичних досліджень. І це були вбивці, збоченці...». Нам не вдалося знайти підтвердження, що саме так звучали слова президента Польщі, а в дописі посилань чи відео не було, лише цитата. І до цього допису не було коментаря від автора каналу.

Також на каналі наводять пости польських політиків з соцмережі X і дається суб'єктивний коментар до них.

На каналі «Всевидающее ОКО: Україна» по ключових словах було знайдено 29 дописів, але для дослідження було відібрано 9 дописів, які стосувалися або у них згадували польських чиновників чи політиків. Серед проаналізованих постів було виявлено дезінформацію та маніпуляції. Зокрема, виявили дезінформацію у дописі за 26 лютого 2025 року, де нібито С. Ментцен сказав, що коли стане президентом, то не пускатиме львів'ян до Польщі. В дописі є відео: політик перебуває біля музею Р. Шухевича і говорить про те, що музей Р. Шухевичу зруйнував російський дрон, а польська влада дала Львову гроші, які місцеві посадовці перенаправили на відбудову музею. У відео нічого не було сказано про заборону для львів'ян в'їжджати до Польщі. Однак, у відео міститься неправдива інформація, яку озвучив сам С. Ментцен, адже кошти на відбудову музею Р. Шухевичу збирають добровільно по всій країні і за кордоном, а не перенаправляють з тих, що надаються Україні на відбудову чи на інші статті витрат.

У дописі від 15 квітня 2025 року наведено уривок слів Д. Туска зі зустрічі з польськими підприємцями. Відео за участю Д. Туска опубліковано, але допис містить лише одне речення, яке вирване з контексту його слів і в якому йдеться про те, що Польща буде заробляти на Україні завдяки відновленню. Після перегляду відео мовою оригіналу, стає зрозуміло – Д. Туск говорить, що польський бізнес буде залучений до відбудови України разом з іншими країнами і також буде отримувати з цього кошти й допомагати відбудовувати Україну.

У дописі від 5 серпня 2025 року розміщене відео промови депутата польського сейму Р. Фріца. А в дописі до відео зазначено, що він назвав гасло «Слава Україні» – нацистським, а також нібито закликав зупинити допомогу Києву. Справді, у відео є його слова про те, що прозвучало «гасло бандерівське і нацистське», але про зупинку допомоги Києву немає ані слова. Тому допис містить дезінформацію та маніпуляцію.

У дописі від 30 вересня 2025 року президента Польщі К. Навроцького показують трохи «диваком», бо є лише наведені вирвані з контексту його слова про те, що він ре-

гулярно розмовляє з духом Ю. Пілсудського. Президент Польщі справді таке сказав, але жартома – в інтерв'ю журналістові Radio ZET. Але в дописі, опублікованому на каналі, немає ані натяку на те, що це був жарт або вислів у жартівливій формі.

На каналі «Реальна Війна | Україна | Новини» за ключовими словами було виявлено 56 дописів, для дослідження було відібрано 18. Опубліковані дописи коротко, без коментарів автора каналу, переказують важливі факти та цитати від польських політиків і чиновників, які стосуються України. З тих 18 у 3-ох було виявлено ознаки маніпуляції.

У дописі від 25 лютого 2025 року зазначено, що С. Ментцен назвав С. Бандеру терористом у самому центрі Львова і на підтвердження додано два відео, на одному з яких польський політик знаходиться біля Львівського оперного театру на проспекті Свободи. А в другому відео – він біля пам'ятника Степану Бандери, який не знаходиться у центрі міста. І саме в цьому відео, біля пам'ятника С. Бандери, польський кандидат у президенти назвав терористом українського борця за незалежність. А з допису, опублікованого в телеграм-каналі, складається враження, що ці слова пролунали на проспекті Свободи.

У дописі за 12 серпня 2025 року подано некоректний переклад слів Д. Туска. Він сказав, що наближається рішення щодо російсько-української війни, тому Росія робить все, аби посварити Київ і Варшаву. А в тексті допису сказано: «Війна в Україні скоро закінчиться! Тепер росія всіляко намагається посварити Україну та Польщу, – польський прем'єр Туск...».

У дописі за 3 вересня 2025 року наведена неповна цитата експрезидента А. Дуди: «Україна намагалася затягнути Польщу у війну». І є доданий уривок з інтерв'ю, де прозвучала ця фраза. Прослухавши уривок, розуміємо, що це вирвані з контексту слова.

Отож, інформаційне маніпулювання – це вибіркове наведення фактів і статистичних даних, поширення дезінформації, додавання власних коментарів, глузування, застосування емоцій або вплив за їхньою допомогою.

4. Висновки

Отож, Телеграм, завдяки анонімності, відсутності жорсткої модерації та технічним можливостям, перетворився на центральну платформу поширення політичної інформації, пропаганди й мови ненависті. Канальна структура Telegram сприяє формуванню «інформаційних бульбашок» (echo chambers), у яких токсичні та радикальні повідомлення мають значний вплив і швидко поширюються²⁰.

За 2025 рік у 4-ох телеграм-каналах було виявлено 66 дописів, які стосувалися польських політиків та урядовців. Проведене дослідження засвідчило наявність маніпуляції та дезінформації в проаналізованих телеграм-каналах. У них домінує зневажливе ставлення до політиків та урядовців сусідньої, дружньої до нас країни. Контент про польських політиків та урядовців, який публікувався в цих телеграм-каналах, а особливо супровідні коментарі, може формувати негативне ставлення до них, що, своєю чергою, може негативно позначитися на співпраці двох країн.

²⁰ Tretiakov, O., Kucher, K., Breiter, A., Zubiaga, A., & Puschmann, C. (2025), "Toxic discourse in Telegram channels during the Russian-Ukrainian war: A multilingual large-scale analysis", *Expert Systems*. URL: https://www.researchgate.net/publication/392728747_Toxic_Discourse_in_the_Digital_Battlefield_Analysing_Telegram_Channels_During_the_Russia-Ukraine_Conflict (дата звернення 12.12.2025)

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Balovsiak, N. (2025), "Anonymous and official Telegram channels in Ukraine: Analysis of popularity during the hybrid war", *Current Issues of Mass Communication*, № 37, 30–42.
2. Bazdyrev, A. (2025), "Russo-Ukrainian war disinformation detection in suspicious Telegram channels". URL: <https://arxiv.org/search/cs?searchtype=author&query=Bazdyrev,+A> (дата звернення 12.12.2025)
3. *Manipulating Democracy: Democratic Theory, Political Psychology, and Mass Media* (2011), ed. by W. Le Cheminant, J. M. Parrish, Routledge, New York, 258 p.
4. Tretiakov, O., Kucher, K., Breiter, A., Zubiaga, A., & Puschmann, C. (2025), "Toxic discourse in Telegram channels during the Russian–Ukrainian war: A multilingual large-scale analysis", *Expert Systems*. URL: https://www.researchgate.net/publication/392728747_Toxic_Discourse_in_the_Digital_Battlefield_Analysing_Telegram_Channels_During_the_Russia-Ukraine_Conflict (дата звернення 12.12.2025)
5. Барсукова, О. (2025), "Скільки українців користуються ШІ, читають новини у Telegram чи не мають інтернету? Опитування", *Українська правда*. Режим доступу: <https://life.pravda.com.ua/society/de-ukrajinci-chitayut-novini-i-chi-viryat-feykam-doslidzhennya-307931/> (дата звернення 18.12.2025)
6. Бутиріна, М., Темченко, Л. (2023), "Телеграм як середовище просування російських дезінформаційних наративів: канали, методи, фрейми", *Communications and communicative technologies*, Вип. 23, с. 71-79. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/cctech_2023_23_11 (дата звернення 21.12.2025).
7. Голота, Т. (2024), "Мовний вимір маніпуляції інформацією в українських Telegram-каналах", *Мовні і концептуальні картини світу*, № 2 (76), 161-181.
8. Гришин, М. (2023), "Маніпулювання інформацією: теоретичні аспекти наукового дискурсу", *Інтегровані комунікації*, № 2 (16), с. 38-43.
9. Гулай, В., Воробець, Ю. (2020), "Telegram-канали як інструмент маніпулятивного впливу на формування громадської думки (на прикладі України та Росії)", *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*, № 2 (406), с. 66-73.
10. Денисяка, О. (2025), "Українці найменше довіряють телемарафону, а найбільше – Telegram-каналам. Результати опитування", *Громадське*. Режим доступу: <https://hromadske.ua/suspilstvo/250603-sered-usikh-dzerel-informatsiy-ukrayintsi-naymenshe-doviraiut-telemarafonu-opytuvannia> (дата звернення 21.12.2025)
11. Кузьменкова, К. (2025), "Феномен «дезінформація» як об'єкт наукових досліджень вітчизняних та зарубіжних вчених", *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*, Том 36 (75), № 1, с. 100-105.
12. Самчинська, О., Фурашев, В. (2021), "Інформаційне насильство, інформаційна маніпуляція та пропаганда: поняття, ознаки та співвідношення", *Інформація і право*, № 1 (36), 2021, с. 55-65.
13. Семенюта, І. (2025), "Ютуб і телеграм є лідерами за рівнем охоплення української аудиторії, — дослідження Newage", *Detector Media*. Режим доступу: <https://detector.media/infospace/article/244602/2025-10-02-yutub-i-telegram-ie-lideramy-zarivnem-okhopennya-ukrainskoi-audytorii-doslidzhennya-newage/> (дата звернення 14.12.2025)

14. *Словник психологічних термінів*, Режим доступу: <https://nuph.edu.ua/slovník-psihologichnih-terminiv/> (дата звернення 15.12.2025)
15. “Опитування: Telegram – головне джерело інформації для 51% українців” (2025), *ІМІ*, Режим доступу: <https://imi.org.ua/news/opytuvannya-telegram-golovne-dzherelo-informatsiyi-dlya-51-ukrayintsiv> (дата звернення 21.12.2025)
16. Остроухов, В., Петрик, В. (2008), “До проблеми забезпечення інформаційної безпеки України”, *Політичний менеджмент*, № 4, с. 135–141.
17. Український інститут медіа та комунікацій (2023), *Як функціонують та завоюють аудиторію неінституціоналізовані новинні Telegram-канали українського сегменту (Аналітичний звіт)*.
18. Чуранова, О. (2025), “Розпізнавання дезінформації в Telegram: аналіз ознак та механізмів поширення”, *Образ*, Вип. 2 (48), с. 75–80.
19. Шевченко, В. (2025), “Різновиди маніпуляцій в онлайн-медіа і соцмережах”, *Образ*, № 1 (47), с. 6–18.

REFERENCES

1. Balovsiak, N. (2025), “Anonymous and official Telegram channels in Ukraine: Analysis of popularity during the hybrid war”, *Current Issues of Mass Communication*, № 37, 30–42.
2. Bazdyrev, A. (2025), *Russo-Ukrainian war disinformation detection in suspicious Telegram channels*. URL: <https://arxiv.org/search/cs?searchtype=author&query=Bazdyrev,+A>
3. *Manipulating Democracy: Democratic Theory, Political Psychology, and Mass Media* (2011), ed. by W. Le Cheminant, J.M. Parrish, Routledge, New York, 258 p.
4. Tretiakov, O., Kucher, K., Breiter, A., Zubiaga, A., & Puschmann, C. (2025), “Toxic discourse in Telegram channels during the Russian–Ukrainian war: A multilingual large-scale analysis”, *Expert Systems*. URL: https://www.researchgate.net/publication/392728747_Toxic_Discourse_in_the_Digital_Battlefield_Analysing_Telegram_Channels_During_the_Russia-Ukraine_Conflict (дата звернення 12.12.2025)
5. Barsukova, O. (2025), “Skilky ukrayintsiv korystuiutsia ShI, chytaiut novyny u Telegram chy ne maiut internetu? Opytuvannia”, *Ukrainska Pravda*. <https://life.pravda.com.ua/society/de-ukrajinci-chitayut-novini-i-chi-viryat-feykam-doslidzhennya-307931/>
6. Butyrina, M., & Temchenko, L. (2023), „Telegram yak seredovyshe prosvannia rosiiskykh dezinformatsiinykh naratyviv: Kanaly, metody, freimy”, *Communications and Communicative Technologies*, № 23, s. 71–79. http://nbuv.gov.ua/UJRN/cctech_2023_23_11
7. Golota, T. (2024), “Movnyi vymir manipuliatsii informatsiieu v ukrainskykh Telegram-kanalakh”, *Movni i kontseptualni kartyny svitu*, № 2 (76), s. 161–181.
8. Hryshyn, M. (2023), „Manipuliuvannia informatsiieu: Teoretychni aspekty naukovoho dyskursu”, *Intehrovani komunikatsii*, № 2 (16), 38–43.
9. Hulai, V., & Vorobets, Yu. (2020), “Telegram-kanaly yak instrument manipulyativnoho vplyvu na formuvannia hromadskoi dumky (na prykladi Ukrainy ta Rosii)”, *Naukovyi visnyk Skhidnoievropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky*, № 2 (406), s. 66–73.

10. Denysiaka, O. (2025), “Ukrainci naimenshe doviriaili telemarafonu, a naibil'she – Telegram-kanalam: Rezultaty opytuvannia”, *Hromadske*. <https://hromadske.ua/suspilstvo/250603-sered-usikh-dzerel-informatsiy-ukrayintsi-naymenshe-doviriaili-telemarafonu-opytuvannia>
11. Kuzmenkova, K. (2025), “Fenomen “dezinformatsiia” yak ob'ekt naukovykh doslidzhen vitchyznianskykh ta zarubizhnykh vchenykh”, *Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho. Serii: Publichne upravlinnia ta administruvannia*, Tom 36 (75), № 1, s. 100–105.
12. Samchynska, O., & Furashev, V. (2021), „Informatsiine nasylstvo, informatsiina manipuliatsiia ta propahanda: Poniattia, oznaky ta spivvidnoshennia”, *Informatsiia i pravo*, № 1 (36), s. 55–65.
13. Semeniuta, I. (2025), „Yutub i Telegram ye lideramy za rivnem okhoplennia ukrainskoi audytorii — doslidzhennia Newage”, *Detector Media*. <https://detector.media/infospace/article/244602/2025-10-02-yutub-i-telegram-ie-lideramy-za-rivnem-okhoplennya-ukrainskoi-audytorii-doslidzhennya-newage/>
14. *Slovnnyk psykholohichnykh terminiv* (n.d.), National University of Pharmacy. <https://nuph.edu.ua/slovnnyk-psiologichnih-terminiv/>
15. “Opytuvannia: Telegram — holovne dzhерelo informatsii dlia 51% ukraintsiv” (2025), *Institute of Mass Information*. <https://imi.org.ua/news/opytuvannya-telegram-golovne-dzherelo-informatsiyi-dlya-51-ukrayintsiv>
16. Ostroukhov, V., & Petryk, V. (2008), „Do problemy zabezpechennia informatsiinoi bezpeky Ukrainy”, *Politychnyi menedzhment*, № 4, 135–141.
17. Ukrainian Institute of Media and Communication (2023), *Yak funktsionuiut ta zavoiovuiut audytoriiu neinstytutsionalizovani novynni Telegram-kanaly ukrainskoho sehmentu* [Analytical report].
18. Churanova, O. (2025), “Rozpiznavannia dezinformatsii v Telegram: Analiz oznak ta mekhanizmiv poshyrennia”, *Obraz*, № 2 (48), 75–80.
19. Shevchenko, V. (2025), „Riznovydy manipuliatsii v onlain-media i sotsmerezhakh”, *Obraz*, № 1 (47), 6–18.

INFORMATION MANIPULATIONS REGARDING POLISH GOVERNMENT OFFICIALS AND POLITICIANS IN THE UKRAINIAN TELEGRAM SPACE

Iryna Mudra

Lviv Polytechnic National University
Kniaz Roman Str., 3, Lviv, Ukraine, 79000
e-mail: iryna.m.mudra@lpnu.ua
<https://orcid.org/0000-0002-8410-5437>

Purpose of the study. The purpose of the study is to determine whether manipulative content regarding Polish government officials and politicians is present in popular Ukrainian Telegram channels.

Research methodology. The study employed general scientific methods, including generalisation, synthesis, analysis, comparison, and abstraction, which made it possible to

identify the manipulative content concerning Polish government officials and politicians in popular Ukrainian Telegram channels. In the first stage of the study, a list of popular anonymous Telegram channels with over 400,000 subscribers was compiled. These channels were searched for using the *telemetr.me* resource, after which a manual selection was made. As a result, the following channels were selected for analysis: 'ZeRada' (440,799 subscribers), 'All-Seeing Eye: Ukraine' (1,155,435) and 'Real War | Ukraine | News' (1,534,973). Among non-anonymous channels, the Telegram channel 'Anatoliy Shariy' (1,489,598 subscribers) was also selected. The next stage of the study focused on searching for content published in 2025 on selected Telegram channels using the built-in search tool and the following keywords: 'Polish', 'Pole', 'Poland', and their Ukrainian equivalents. All posts obtained as a result of the search were analysed, and those related to Polish politicians and government officials were selected. The third stage of the research involved analysing the selected posts for the presence of manipulative techniques.

Scientific novelty. Telegram channels are among the most popular sources of information for Ukrainians. The messenger hosts a large number of diverse Telegram channels, some created by official mass media, some by users, and others that are anonymous. Many anonymous channels have a significant number of subscribers, often exceeding the audience size of official media outlets on Telegram. Such channels publish news content for Ukrainian audiences that may contain manipulation and disinformation, thereby shaping public opinion. Poland is a neighboring friendly state and a strategic partner of Ukraine; therefore, the formation of negative public opinion about Polish government officials and politicians may have adverse effects on cooperation between the two countries. The issue of manipulation regarding Polish government officials and politicians remains relevant and insufficiently researched. This study is the first to analyse and demonstrate the presence of manipulative content about Polish politicians specifically in Ukrainian anonymous Telegram channels. The research also reveals the role of the Telegram segment as an important tool in shaping public perceptions of Poland within the Ukrainian media environment, which has not previously been the subject of specialised academic analysis.

Results. In 2025, manipulations and fake content were identified in anonymous Telegram channels.

Practical significance. The study is useful and relevant not only for Ukrainian researchers but also for international scholars. Confirming the existence of manipulation and disinformation about Polish government officials in Ukrainian Telegram channels contributes to the search for effective information security mechanisms at both the state and civil society levels.

Keywords: disinformation, manipulation, media literacy, Telegram, Polish government officials, Polish politicians, Poland, anonymous channels.

Отримано редакцією видання / Received: 13.01.2026

Прорецензовано / Revised: 13.01.2026

Схвалено до друку / Accepted: 14.01.2026

Опубліковано на сайті видання / Published on the publication's website: 05.02.2026